

Kulkuri-vanhus

Miks' kuljen, kuljen kartellen katsetta nuorien,
Ja armopalaan tyytyen käyn metsään levollen?
Miks' lepopakkaa peläten, mä hau'taa karttelen
Ja huudan lailla huuhkaimen, maanelen?

Mä ilian vanha henen, mua lvaan nuoret nuo.
Niin usein miellvaltaisen poiskäskyn katseen suo.
He eivät huomaa ensinkään kuink' joutuin aika vie
Ja ennenkuin he tietääkään käy tänne heidän tie.

He tällä lailla muistuttaa mun omaa nuoruuttain
Ja ilon kaiken sammuttaa — mä silloin itken vain;
Mä olen lapsi uudesta, taas ilman hoitajaa
Ja lapsuusmuistot tulvimaan mun kyynellähteet saa.

Maantiellä leikin köyhien lasten kanssa toisinaan
Ja siinäkin vain hetkinen, kun heidän seuraa saan.
Niin ilonkyynel kimmeltää mun silmäkulmissain,
vaan kohta pois vierähtää, se hetken vilpity vain.

Taas kiroon lailla tottuneen, ja ihmamielin noin
Mä kostaa tahdon konnille mun kovan kohtaloin.
Vaan jännittäisää jäntereen ne herpoo verkalleen
Ja lapsen lailla taipuen saan taaskin kyyneleen.

Mä tiedän voiman vähyden yksilön, vanhuksen,
Ja huden lailla huuhkaimen, maantiellä metsille:
Seis, nuori! Huomaa vilttiä, käy taistoon joka mies,
Tai muuten kurja yksilö, käy tänne sunkin ties!

Sun poikas kuolee kehossaan, tyttäres' raiskataan;
Sun nuori vaimos' peitetään aikuishin alle maan;
Sun maasi toinen omistaa, sun karjas toinen vie.
Niin silloin — silloin huomaat vaan, nyt eess' on mieron tie.....

Elli F. Mäkinen.

Olen pettänyt oman luokkani

Vanhalta ja ränsistyneeltä näytti tuo kolme huonetta sisältävä torpparakennus, joka sijaitsi 20 km. pohjoiseen erästä Länsi-Suomen suurimmasta kaupungista. Jos rakennus oli vanha, niin ei sen asujametaan olleet nuoria. Torpan isäntä Juhon Jokivaara oli 75 vuotias ja vaimonsa Hanna melkein saman ikäinen. Vanhukset asuivat kahden vaikka heillä oli ollut kahdeksan lasta, kuusi tyttöä ja kaksi poikaa. Tyttöistä oli kaksi kuollut ja neljä matkustanut Amerikkaan. Pojista, jotka olivat nuorimmat ja kasoiset, oli Thorsten jo pienenä annettu kasvattipojaksi kartanon omistaja Rosenlundille ja hänen vaimoleen, jotka olivat lapsettomat. Kaksi vuotta tämän jälkeen oli Rosenlund kuollut ja tila siirtynyt myynnin kautta uudelle omistajalle. Rouva oli matkustanut ulkomaille vieden pojan mukanaan. Vielä lähteissään oli rouva lohduttanut vanhempia, että poika tulee saamaan hyvän kasvatuksen ja että Thorstenista tulee sivistynyt mies.

Walter, se oli toisen pojan nimi, oli ollut vanhuksien ainoa tuki tyttärien pois lähdettyä. Torpan hommissa oli Walterin aika kulunut melkein kokonaan ja lopun aikaansa oli hän käyttänyt yhteispyrinnöihin paikkakunnan työväenyhdistyksessä oli hän yksi innokkaimmista.

Nuorten Osasto

Hiljalleen mentiin eteenpäin. Leipää riitti kolmiheikiselle perheelle. Vaan sitten tapahtui jotain uutta ja surullista —

Kapitalistit alkoivat Europan sodan. Se koski raskaasti puoluettomiinkin maihin joihin Suomikin kuului, puhumattakaan sotivista maista. Elintarpeiden hinnat hohosivat huimaavassa määrässä joka taasen enemmän koski köyhiä joihin Jokivaaran perhe kuului. Sempätähdän oli Walterin lähdeittävä johonkin liikekeskustaan, ansaitsemaan, siten turvataksaan vanhuksien toimeentulon.

Sotatilanteen tähden oli olosuhteet kaikkialla käyneet raskaiksi ja kipeimmän se koski Venäjän kansaa. Silloin porvaristo työväestön avustamana päätti kukistaa tsaarivallan. — Keisarivalta kukistui.

Mutta työväestö huomasi, että vallankumouksen eduista porvarit vain tulivat osallisiksi. Työväestö toimi rohkeasti uuden vallankumouksen ja onnistui ja siitä tuli Suomikin osalliseksi. Suomessa oli jo oma työväenhallinto, joka järjesti osan työläisiä niin sanottuun punaiseen kaartiin, syystä kun porvaristo ei tahtonut taipua kansanvaltaiseen hallitusmuotoon. Punaisen kaartin riveissä taisteli Walterikin valkokaartia vastaan, joka edusti porvareita.

Vanhukset olivat kahden, ukko lukien sanomalehteä ja vaimo laittaen niukkaa illallista. Vakavana kohottaa ukko päänsä sanomalehdestä ja sanoo: "missä hän poikamme lienevät? Ei heistä ole pitkään aikaan kuulunut mitään".

"Walteriako tarkoitat?" kysyi vaimo, joka ei huomannut, että lauseen toinen sana lausuttiin monikossa.

"Tarkoitin Thorstenia myöskin, sillä olihan hän meidän lapsemme yhtä hyvin kun toisetkin. Olen pahoillani, että annoimme hänet sille herra-vainajalle".
"Niin minäkin. Olisimmehan me voineet Thorstenin elättää siinä kun toisetkin, vaikka aika oli ahdasta suuren perheen kanssa ja lisäksi katovuosi. Vaikka ei sentään läheskään niin kurjaa ollut kuin nyt", jatkoi vaimo pyyhkien kyyneleen kihuneelta poskeltaan.

Illallisen jälkeen vielä puhuttiin molemmista pojista. Ukko Jokivaara pelkäsi Thorstenin taistelevan herrojen riveissä!

Jättäkäämme vanhukset uneksimaan pojistaan ja seuratakkaamme poikien jälkiä.

Ensimmäinen taistelupäivä on loppuun kulunut tuossa valloituksen alaisessa kaupungissa. Kummankin puolen taistelijat viettävät lepohetkeään eri ryhmissä.

Eräässä kolmannen luokan majatalossa viettää lepoheikään osa valkokaartiin kuuluvasta talonpoikaisjoukosta. Mieliala on niin alakuloinen joukon keskuudessa jonka sanoiksi tulkitsee eräs pikkutalallinen. "pahotellen, että kun tuli istuttua herrojen kelkkaan. Vaan perääntyminen ei auta, käy kuten punaisten lähettiläille, että tutkimatta ammutaan".

Edellistä päinvastainen mieliala vallitsee siinä joukossa, joka lepoheikään viettää työväenta-

lossa. Miellyttävän näköinen nuori mies, jota toiset kutsuvat Walteriksi, on juuri lopettanut puheensa seuraavan päivän taistelun järjestämisestä. Hän kehotti taistelemaan "viimeiseen vereen asti vaikka kaatuisimmekin sillä meiltä on kaikki oikeudet riistetty. Miten kävi lähettiläillemme? Ne ammuttiin tuon ylpeän kenraalin käsystä, vaikka olivat sovintomatalla".

Kolmas ryhmä, johon kuuluu joukko valkokaartiin kuuluvaa herraluokkaa ja ulkomaalaisia päälliköitä, viettää iltaansa vierasta kieltä puhuen. Juoden ja pelaten eräässä hienossa hotellissa. Kotkannenäinen ulkomaalainen upseeri johtaa joukkoa. Hän oli aina valmis heittämään pilkkasanoja niille, jotka eivät hänen mielestään tarpeeksi reuhastele.

"Maljamme pojat! Ja sinä Rosenlund siellä nurkassa, ihan kun hautausmaassa, tule joukkoon katsomaan, ovatko herrakymppit meidän puolellamme huomisessa ottelussa!"

Kaksi viimeistä lausetta heitettiin nuorelle luutnantin pukuiselle miehelle joka ei vielä ollut ottanut osaa hurjasteluun. Hänen ajatuksensa näyttivät olevan kaukana korttipöydästä.

Toinen taistelupäivä on melkeen loppuun kulunut. Taistelu kiihtyy — on muuttunut rai-voksi. Säälittävä näyttää tuonen viikatemies kesken aikaansa katkeavaa viljaa.

Tuon haaveilevan luutnantin pistin tunkeutui nuoren miehen rintaan, joka on niin huomattavasti hänen näköisensä.

Tunti sitten taistelu tauko. Kuolleita ja haavottuneita etsitään sähkölamppujen valossa. Etsijän joukossa näemme tuon nuoren luutnantin, johon pari päivää sitten hotellissa tutustimme. Hän juuri irroittaa kuolleen nuoren miehen yren tahramaa pukua, jolle hänen katensä kuolon tuotti. Vasemmasta rintapielestä tulee pieni syntymämerkki näkyviin.

Luutnantin kasvot käyvät lumivalloiksi. "Onneton, mitä olen tehnyt! Olen murhannut oman veljeni! Tuosta syntymämerkistä sinut tunsin, josta kasvatus-aitini minulle kertoi. — Oi Walter, jos eläisit, syyttäisitkö minua vaan niitäkö, joiden kasvatti olen? Kansanvapauden puolesta henkesi menetit! Taantumusta tukeissani jalon elämäsi lopetin! Isä ja äiti voisitteko antaa Thorstenille anteeksi? — Olen pettänyt oman luokkani, sen luokan, jonka verta ja lihaa olen. En tahdo elää petturina..."

Yksi kumea laukaus ja toinenkin veltti on poistunut elämän näyttämöltä.

Jokivaaran vanhukset odottavat tietoja pojistaan. — Miljoonat toiset odottavat, vaan minä pelkään, että he saavat odottaa liian kauan! Salontyttö.

Teponniemen
:: asukkaat ::

KIRJ. HELMI MATTSON.

(Jatkoa viime n:roon)

SEITSEMÄS LUKU.

Teponniemessä myös oli kiire. Oli aivan erikoisempaa tuntea kuin tavallisesti. Paras ke-

Sankarien haudalla

Lehmukset, suliskaatte lempeästi!
Suliskaatte suven pöngän kaunhihti!
Kiertäkää vihreet käsihartenne
Ylitte kalmiston, miss' uinuu sankarit!

Kauniina kasvakaat oraphilajat
Ylitte sankarien hautakumpujen,
Jofss' lepää nuoret urhot uljahat,
Kuin sydänverens' antoivat
Eestä vapauden.

Ilana rauha teille, sankar'veljet!
Nää hurmeella punaamanne tanteret
Ne kantaan päällään uutta polvea,
Mi keran unelmanne toteuttaa.

Te kaaduitte, vaan ei aate suuri, jalo,
Jällele jäi se meidän sydämiin.
Se versoo, nousee, kukki kerran
sietä

Ja kostaa kärsimänne väjryyden.

H. O.
Bellevue, Alta., Can.

sätyön aika, heinäkuun joku muu hommat sivussa.

Mutta mitä niistä, sehän oli tavallista.

Kun tyttäret kirjottivat Helsingistä, että nyt he tulevat kotiin ja tuovat sullhaset mukanaan, niin Teponniemen Signe muori oli häärätä itsensä kuoliaksi.

"No, kun nyt tulevat juuri pahimpaan aikaan," hän voivottelee. "Ehdin juuri ilminkin antaa Tiuholaan, ettei nyt ole edes apulaista töitä tekemässä. Pitäisi tulla paikat kunnossa ja puhtaana, kun vävyjä tulee. Oikein poliisimies! Tuokohan sieltä Laina sen venäläisensä myös? Ollisi se joutanut olla omaa rotua Lainankin sulhanen, mutta min-käpä sille voi... Itsepähän pitävät, minkä välitsevat. Ja jos on herra, kuten kertovat, niin mikä siinä..."

Teponniemen tyttäret saapuivat.

Poliisimies tuli mukana, mutta ei venäläistä.

Tyttäret olivat paljon muuttuneet. Näyttivät hieman kalvettuneen.

Sanoivat kaupungin ilman olevan syynä.

Olivat he muutenkin osanneet mukautua suuren mailman tapoihin. Hatut ja hansikat oli — ja senkin seitsemät rimpus.

Ympärys vyötetty kireälle. — Signe muori katseli ihastellen hienoja tyttäriään. Aivan vedet silmiin kihosivat. — Ei olisi uskonut, että noin koreita lapsia hänkin on mailmaan kasvatannut. — Kun osaatkin noin herrastua...

Hänkin tyhmyyksissään nuorena ollessaan vain lehmäpiikana palveli, eikä sen parempaa ymmärtänyt, vaikka kaikki koreaksi häntä kehuivat.

Mutta kylläpä jo tyttäret ymmärtävät. Saa vain Hilman herraspäivät, kun kaupunkiin poliisin rouvaksi joutuu.

Siitä venäläisestä ei oikein tiedä, kun ei nyt tullut edes itseään näyttämään. Miten lienee Laina asiat sen venäläisen kanssa tätä nykyä. Tyttö ei puhunut koko miehestä. Ei sano siitä eikä tätä. Jos olikin juttua koko puhe. — Toista on Hilma.

Jokaikelle kehuu kauppojaan. Syksykesällä jo kuuluvat häät pidettävän. Nyt vain kihlattuina kuhertavat... Otanpa, kun otankin selvän mikä Laina vai-vaa!

Muori aprikoii asiaa.

Sitten päätti hän kysyä Lainalta suoraan, josko venäläinen on mielensä muuttanut ja alkannut katselemaan jotakuta toista. Vai onko Laina itse ymmärtänyt luopua mokomasta... Tai oliko koko jutussa lainkaan perää...

(Jatkoa seitsemänellä sivulla)